

Evren Sungur, Tanrı Kompleksi

7 Aralık'a kadar
Art On, İstanbul

Çok tanrılı inanışlar etrafında büyüyen medeniyetlerin düzenine ve zengin mitolojisine odaklanarak günümüz insanına bakan sanatçı Evren Sungur “Tanrı Kompleksi” başlıklı kişisel sergisiyle Art On İstanbul’da. Röportaj: **Zeynep Camuşcu**

eskizlerim hep soyut başlar. Figür benim için resimde kullandığım çok güçlü bir araç. Mimarlığın da heykelin de elbette etkileri var ve tabii ki yeni sergimde de olacak. Bunu ağır kütleler, güçlü formlar, geniş renk alanları, lekeler ve espasla göreceğiz.

İlk kişisel serginiz “Canlı Yayın”dan itibaren iktidar ilişkilerinin eserlerinizde önemli bir yer kaplıyor. Yeni serginizde de bu ilişkiler tabiat varlıklarının ve onları temsil eden tanrıların kutsallığını üstlenen insanlar ya da toplumsal yapılar aracılığıyla kendine yer buluyor mu? Kesinlikle; en azından serginin motivasyonu için. Tanrılaşan/ tanrılaştırılan insanlar/liderler, yoktan var edilen mitler, gerçeklikten uzaklaşan, fantezileştirilen iktidar-toplum ilişkileri... Bir tanrı-lider-birey modellemesi...

Çok tanrılı inanç sistemleri yerini tek tanrılı dinlere bırakırken farklı tanrılarla özdeşleştirilen doğa güçleri de tek bir egemen gücün kontrolü altında değerlendirilmeye başladı. Sizce bu yıllara yayılan dönüşüm insanın dünyayla ve sanatsal üretim biçimleriyle kurduğu ilişkide nasıl bir değişiklik yarattı?

Aslında biz sanatçıların işine yaradı bu durum. Tanrıların insana ve tabiata çok daha yakın olduğu bir toplumda belki birey olmak pek mümkün değildi. Bireysellik elbette insanlara büyük sorumluluklar yükledi. O zamandan beri üretilen sanat eserlerinde temelde insanın doğaya, diğer insanlara, topluma ve başka toplumlara olan sorumluluğu konu ediliyor. Bu nedenle sorumluluk tanrılardan insanlara geçti. Tanrı artık uzaktan izleyen konumunda.

Yeni serginizin kavramsal çerçevesini oluştururken özellikle ilham aldığınız yazılı bir eser ya da sanatçı var mı? Üretim sürecinde çok tanrılı dinler ve ibadet biçimleri üzerine özel olarak bir araştırma ve okuma sürecinden geçtiniz mi?

Sergi konsepti özellikle çok tanrılı dinler üzerine değil. O dönemin sanatsal sayılabilecek üretimleriyle ilgilenmem, inançlarına olan merakımdan kaynaklanmıyor. Esas ilgim daha teknik meselelere. Mesela, Türkiye sanatının temel özellikleri nedir? Biz, renk, form, mekan, zaman, konu, kompozisyon gibi özellikleri temelde nasıl kullanırız? Bunlar her zaman ilgilendiğim konulardı ve önceki serilerimde hep onların üzerine çalıştım ama bunu ilan etmedim. Bu sergimde de özellikle ilan etmek gibi bir kaygım yok ama aidiyet, bu serginin bir parçası. Her zaman baktığım referanslara yeniden döndüm. Özellikle Hitit heykelleri, aradığım tanrılaştırılan bireyler ve varlıklar fikrini, güçle ilişkilendirilecek formları, reformasyonları, hacim-espas ilişkilerini besleyen kaynak oldu.

Resimlerinizi üretirken sezgilerinizden mi yoksa disiplinler ve tekrara dayalı bir çalışma düzeninden mi besleniyorsunuz?

İkisini de kullanırım. Evet, resmi tamamen olmasa da büyük oranda sezgilerimle oluşturuyorum. Disiplinli bir çalışma, sezgileri kuvvetlendirir; bu da elbette işime yarıyor. Her sabah atölyeye aşağı yukarı aynı saatte giderim ve aynı saatte çıkarım. Bu rutin bozulduğu zaman işlevsizleşiyorum. Rutin bir hayat, bütün enerjimi resme yönlendirmemi sağlıyor.

On beş yılı aşkın süredir çalışmalarınızı sürdürdüğünüz Beyoğlu Suriye Pasajı’ndaki atölyenizden Kadıköy

Yeldeğirmeni’ndeki atölyenize taşındınız. Bu mekan değişikliği yeni serginizin hazırlık sürecine nasıl yansdı? 15 yıl Beyoğlu’nda yaşamak günümüzde çok uzun bir süre. Beyoğlu’nun adım adım değişimine tanık oldum ve son zamanlarda artık beni besleyemiyordu. Kadıköy’deki hareket bana yaradı. Mekan değişikliği elbette resme de yansdı. Yeni sergimde izleyici, benim resmimde daha önce görmediği, alışık olmadığı işler görecekler.

Teknik olarak uzun yıllar boyunca yağlı boya üzerine yoğunlaşmıştınız. Yeni serginizde karışık teknikle yapılmış çalışmalara da yer veriyor musunuz? Aslında “Tanrı Kompleksi”nde sadece karışık teknik işlerim var. Karışık teknikle uzun bir süredir çalışıyorum fakat sergileme fırsatım olmadı bugüne kadar. Bu sergiyi sadece onlara ayırdım. “Tanrı Kompleksi”nde izleyicilerin görmesini istediğim şey bir sanatçının malzemelerinin tarzında ya da çizgisinde belirleyici bir etmen olmadığı; aksine farklı malzemelerle çalışabilmenin sanatçının üretimine zenginlik katabileceği.

Peki ya sanat koleksiyonculuğu? Eserlerinizin bir koleksiyona dahil olması sizi nasıl hissettiriyor? Resmimin bir koleksiyona dahil olması bende özel duygular uyandırmıyor ama eser sahibi o işte her gün yeni bir şeyler görebiliyorsa, onunla bir ilişki kurabiliyorsa, bu beni gururlandırır.

